

TIESU PRAKSES JAUNUMI

Cienījamie lasītāji!

Vasara un tiesnešu atvaļinājumu laiks strauji tuvojas beigām un pie jums dodas zvērinātu advokātu biroja Raidla Lejiņš & Norcous sagatavotais likumdošanas jaunumu apskats. Tajā atradīsiet informāciju par šovasar pieņemtajiem grozījumiem Civilprocesa likumā un Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kā arī vēl šoruden gaidāmo Parāda piedziņas likumu, izmaiņām rīcībnespējas regulējumā un jaunu parādu piedziņas ceļu, ko varēs realizēt bez tiesas starpniecības.

Ar cieņu -

[Girts Lejiņš](#)
Partneris

Pieņemtie likumprojekti

Maksātnespējas administratori var pārsūdzēt lēmumu par atcelšanu no amata

Ar 2012. gada 1. jūliju ir stājušies spēkā grozījumi Civilprocesa likumā, kas paredz iespēju maksātnespējas procesa administratoriem pārsūdzēt tiesas lēmumu par viņu atcelšanu.

Līdz šim tiesai, ja administrators bija pārkāpis normatīvo aktu prasības, bija tiesības atcelt administratoru konkrētā maksātnespējas procesā ar lēmumu, kas nebija pārsūdzams. Tas liedza administratoram iespēju atspēkot tiesas lēmumā norādītos faktus un tādējādi izvairīties no atcelšanas negatīvajām sekām, kas ir pietiekami nopietnas (tai skaitā administratora sertifikāta darbības izbeigšana).

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Mainīta administratīvo pārkāpumu lietu piekritība

2012. gada 1. jūliju ir stājušies grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (turpmāk – APK), kas paredz administratīvo pārkāpumu lietu piekritības maiņu no administratīvajām tiesām uz vispārējās jurisdikcijas tiesām, kā arī izmaiņas minēto lietu izskatīšanas kārtībā.

Turpmāk, administratīvo pārkāpumu lietas tiks skatītas, piemērojot krimināltiesību principus. Turklāt ir ievērojami samazināts iespējamo blakus sūdzību skaits, ko var iesniegt par iestādes vai tiesas lēmumiem.

Likumā ir ietvertas atsevišķas nodaļas, kas regulē:

- administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas kārtību iestādē,
- administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma pārsūdzēšanas kārtību padotības kārtībā augstākā iestādē,
- administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas kārtību rajona tiesā, un
- administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanas kārtību apelācijas instances tiesā.

Grozījumi paredz, ka personas vainas pierādīšanas pienākums ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, tādējādi atkāpjoties no šobrīd esošās prakses. Sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu, visiem pierādījumiem ir jābūt fiksētiem (uzskaitītiem) protokolā, tādējādi iestādei ir pienākums personas vainu apliecinātos pierādījumus iegūt administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros, izmantojot APK noteiktos pierādīšanas līdzekļus, kuriem ir jābūt pievienotiem lietai.

Lai nostiprinātu tādu pierādījumu procesuālo pieļaujamību, kurus amatpersona ieguvusi, konstatējot iespējamo administratīvo pārkāpumu uz vietas, un kas iegūti, pamatojoties uz amatpersonas objektīvu novērojumu, ko nepaliecina citi pierādījumi lietā (piemēram, ceļu satiksmes jomā braukšana bez drošības jostas, ielas šķērsošana pie sarkanās gaismas, vai sabiedriskās kārtības jomā smēķēšana neatļautās vietās), attiecīgo faktu konstatējumu amatpersonai būs pienākums fiksēt administratīvā pārkāpuma protokolā, kas tiks uzskatīts par pierādījumu bez papildus procesuālo darbību veikšanas. Savukārt attiecībā uz ziņām vai faktiem, kurus var pierādīt tikai ar noteiktiem pierādīšanas līdzekļiem, piemēram, braukšanas ātruma pārsniegšanas mērījumi, kā pierādījumi lietā būs pievienojami attiecīgo mērījumu izdrukas vai video ieraksti, par ko arī tiks izdarīts ieraksts administratīvā pārkāpuma protokolā.

Īsajā brīdī kopš grozījumu spēkā stāšanās gūtā pieredze rāda, ka piekritības maiņa būtiski saīsinājusi laika periodu starp sūdzības iesniegšanu un izskatīšanu tiesās. Tā piemēram, sūdzības par PTAC lēmumiem, uz kuru izskatīšanu iepriekš bija jāgaida gads vai pat pusotrs, tagad tiek

Šajā numurā:

Pieņemtie likumprojekti

- [Maksātnespējas administratori var pārsūdzēt lēmumu par atcelšanu no amata](#)
- [Mainīta administratīvo pārkāpumu lietu piekritība](#)

Saeimā izskatīšanā esošie likumprojekti

- [Parāda atgūšanas likums](#)
- [Grozījumi Civilprocesa likumā, kas saistīti ar personas rīcībnespēju](#)

Ministru kabineta izstrādātie likumprojekti

- [Grozījumi Notariāta likumā](#)
- [Dokumentu piegādāšana ar zvērināta tiesu izpildītāja starpniecību](#)

Biroja jaunumi

- [Raidla Lejiņš & Norcous atver biroju Baltkrievijā](#)

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Saeimā izskatīšanā esošie likumprojekti

Parāda atgūšanas likums

Reaģējot uz sabiedrībā aizvien vairāk pieaugošo neapmierinātību ar parādu atgūšanas uzņēmumu darbību, Saeimā jau 2. lasījumā ir izskatīts Parāda atgūšanas likuma projekts.

Minēta likumprojekta mērķis ir noteikt prasības parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju darbībai, parāda atgūšanā īstenojamai komunikācijai, kā arī noregulēt fizisko personu datu izmantošanas jautājumus parāda atgūšanā.

Likumprojekts paredz, ka, lai sniegtu parādu atgūšanas pakalpojumus, būs nepieciešams saņemt speciālo atļauju. Prasība saņemt licenci nebūs attiecināma uz zvērināta advokāta darbībām savas profesionālās darbības ietvaros, kas vērstas uz ārpusstiesas parāda atgūšanu no debitora, lai aizstāvētu sava klienta likumīgās intereses. Taču zvērināts advokāts netiek atbrīvots no pienākuma veikt likumprojektā paredzētās darbības attiecībā uz parāda atgūšanas pakalpojuma sniegšanu un pārkāpuma gadījumā advokāts atbildēs pēc tādiem pašiem noteikumiem kā jebkurš cits parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējs.

Likuma projekts aizliedz kreditoram un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējam veikt parāda atgūšanas darbības, kas var radīt parādniekam nelabvēlīgas sekas, piemēram, darbības, kuru dēļ parādniekam varētu rasties papildus atlīdzināmie parāda atgūšanas izdevumi vai informācijas par parādnieku ievietošana kredītvēstures datu bāzē. Vēršanās tiesā pret parādnieku nav uzskatāma par darbību, kas varētu radīt parādniekam nelabvēlīgas sekas.

Likuma projekts paredz, ka kredītvēstures datu bāzē informācija ir uzglabājama ne ilgāk kā 3 gadus no parāda atmaksas dienas.

Likumprojekts arī definē tādus terminus kā „agresīva komunikācija”, paredzot, ka tā ietver izteiktus draudus un īstenotas darbības, kas aizskar dzimuma, vecuma, invaliditātes, rases vai etnisko piederību un drošību, reliģisko, politisko vai citu pārliecību, sociālo izcelsmi un mantisko vai ģimenes stāvokli, kā arī seksuālo orientāciju.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Grozījumi Civillikumā un Civilprocesa likumā, kas saistīti ar personu rīcībnespēju

Saeima 2. lasījumā ir izskatījusi grozījumus Civillikumā, kas paredz būtiskas izmaiņas attiecībā uz rīcībnespēju.

Likumprojekts paredz šādus būtiskus grozījumus:

- personas ar garīga rakstura traucējumiem rīcības spējas ierobežojums būs jānosaka katrai personai individuāli un atbilstoši tās spējām un interesēm;
- tiesa rīcības spējas ierobežojumu noteiks atkarībā no konkrētās dzīves situācijas, izvērtējot katras personas spējas individuāli un neierobežojot šo personu vairāk nekā tas ir nepieciešams;
- rīcības spēju varēs ierobežot tikai tad, ja nav cita veida, kā palīdzēt personai realizēt savas tiesības, piemēram, ja to nevar atrisināt ar pilnvaras izdošanu;
- personai ar garīga rakstura traucējumiem, nosakot rīcības spējas ierobežojuma apjomu, tiesai būs jāvērtē, vai persona varēs rīkoties kopā ar aizgādni – t.i. tiek ieviesta kopīgā lēmuma pieņemšana;
- personas ar rīcības spējas ierobežojumu garīga rakstura traucējumu dēļ varēs tiesā iesniegt pieteikumu gan par savas rīcībnespējas ierobežošanu, gan ierobežošanas pārskatīšanu. Griezties tiesā varēs arī gadījumos, kad kopīgi pieņemot lēmumu, rodas strīdi ar aizgādni;
- bāriņtiesai būs jāsniedz tiesai nepieciešamā informācija, lai tiesa objektīvāk izvērtētu rīcības spējas ierobežojuma nepieciešamību, neaprobežojoties tikai ar tiesu psihiatriskās un/vai tiesu psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienā konstatēto;
- rīcības spējas ierobežojumu regulāri būs jāpārskata.

Vienlaicīgi Saeima 2. lasījumā ir izskatījusi arī grozījumus Civilprocesa likumā, kas skar rīcībnespējas institūtu un kas būs nepieciešami sakarā ar grozījumiem Civillikumā.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Ministru kabineta izstrādātie likumprojekti

Grozījumi Notariāta likumā

Ministru kabinets atbalstījis Tieslietu ministrijas izstrādātos grozījumus Notariāta likumā, kas paredz, ka notariālā akta formā veidotajiem naudas aizdevuma līgumiem ir izpildu dokumenta spēks un tie turpmāk būs nododami piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam bez tiesas iesaistes. Izstrādāto grozījumu mērķis ir veicināt tiesu sistēmas darba efektivizāciju.

Grozījumi paredz kritērijus notariālo aktu atpazīstamībai un pieņemšanai piespiedu izpildei bez tiesas iesaistes. Zvērinātam notāram būs pienākums informēt personu par to, ka notariālais akts tā neizpildes gadījumā tiks nodots piespiedu izpildei. Izmantojot drošu elektronisku parakstu, turpmāk notariālo aktu izraksti un noraksti būs izsniedzami arī elektroniski un tiem būs tāds pats juridisks spēks kā papīra formā.

Grozījumos ir ietverts arī jauns regulējums par publisko testamentu reģistra darbību un ar to saistītajiem jautājumiem. Publisko testamentu reģistrā tiks iekļautas ziņas par sagatavotajiem un glabāšanā pieņemtajiem testamentiem, kā arī par publiskiem darījumiem, kas satur rīkojumus nāves gadījumam, šādu testamentu un darījumu atsaukšanu, grozīšanu un papildināšanu. Līdz ar to, testamentu reģistrā iekļautā informācija par publisko pēdējās gribas rīkojuma aktu radīs pārliecību par šāda akta esamību.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Ministru kabinets atbalstījis Tieslietu ministrijas izstrādāto kārtību, kādā zvērināts tiesu izpildītājs pēc personu lūguma piegādās tiesas pavēstes un citus dokumentus fiziskām un juridiskām personām. Kaut arī pašlaik Tiesu izpildītāju likums jau paredz tiesas pavēstu un citu dokumentu piegādi, minētās darbības realizēšanas kārtību neregulē neviens normatīvais akts.

Atbilstoši noteikumu projektam, zvērināts tiesu izpildītājs dokumentu piegādi īsteno personīgi, nodrošinot tiešu kontaktu ar adresātu. Juridiskai personai dokumentus piegādās tās juridiskajā adresē, bet fiziskai personai dokumentus piegādās adresē, kuru savā iesniegumā tiesu izpildītājam norādījis iesniedzējs.

Noteikumu projekts paredz, ka dokumentu uzskatīs par piegādātu ar brīdi, kad to izsniedz pašam adresātam vai nodod citai norādītajai personai. Ja adresāts atteicies dokumentu pieņemt, dokuments tiks uzskatīts par piegādātu, ar nosacījumu, ka zvērināts tiesu izpildītājs adresātu ir personīgi informējis par piegādājamā dokumenta veidu un izskaidrojais, ka atteikums nav šķērslis, lai dokumentu uzskatītu par piegādātu.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Biroja jaunumi

Raidla Lejiņš & Norcoux atver biroju Baltkrievijā

Ar 2012. gada 1. septembri Raidla Lejiņš & Norcoux, viens no vadošajiem juridisko pakalpojumu sniedzējiem Baltijā, piedāvās pakalpojumus Baltkrievijā ar Minskas biroja starpniecību. Minskā Raidla Lejiņš & Norcoux birojā strādās 20 pieredzējušu vietējo profesionāļu komanda.

“Mēs esam uzkrājuši ievērojamu pieredzi, konsultējot starptautiskos klientus, kuri vēlas uzsākt vai paplašināt savu komercdarbību Baltkrievijā. Ar 1. septembri turpināsim sniegt pakalpojumus klientiem Baltkrievijā, izmantojot mūsu vietējo partneru plašās zināšanas par Baltkrievijas tirgu un juridisko vidi. Jaunajā birojā esam ieguldījuši savas zināšanas, uzņēmējdarbības kultūru un reputāciju, tāpēc mūsu klienti Minskā var sagaidīt tikpat augstas kvalitātes juridiskos pakalpojumus kā jebkurā Baltijas valstī”, stāstīja Raidla Lejiņš & Norcoux Latvijas biroja vadošā partnere Dace Silava-Tomsone.

Pēc D. Silavas-Tomsones teiktā, arī Baltkrievijas uzņēmēji, kuri vēlas investēt blakusesošajos Baltijas tirgos, ir potenciālie Raidla Lejiņš & Norcoux klienti. „Par spīti mainīgajam noskaņojumam starpvalstu attiecību līmenī, interese par biznesa projektiem kaimiņvalstīs strauji aug, attiecības starp uzņēmējiem ir lietišķas un vērstas uz abpusēji izdevīgu rezultātu sasniegšanu”, piebilda D. Silava-Tomsone.

Kopš 2008. gada Raidla Lejiņš & Norcoux apkalpo klientus Baltkrievijā ar Viļņas birojā atvērtās Baltkrievijas nodaļas (Belarus Helpdesk) starpniecību. Viens no svarīgākajiem Baltkrievijas nodaļas projektiem ir Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas, Landesbank Baden-Württemberg un Swedfund International konsultēšana par jaunas kokapstrādes ražotnes projekta Baltkrievijā, ko īsteno VMG Industry, finansēšanu. Baltkrievijas nodaļa konsultējusi investorus arī citos būvniecības projektos, palīdzējusi vienam no lielākajiem inženierpakalpojumu un dizaina konsultāciju uzņēmumiem slēgt daudzpusējas vienošanās, sniegusi juridiskos pakalpojumus vienam no Lietuvas vadošajiem būvniecības uzņēmumiem, dibinot meitas uzņēmumu, konsultējusi vienu no Eiropā lielākajiem zīdaiņu pārtikas ražotājiem par līgumu slēgšanu ar izplatītāju Baltkrievijā, pārstāvējusi uzņēmumus šķīrējtiesās, kā arī sniegusi citus juridiskos pakalpojumus.

“Raidla Lejiņš & Norcoux ir uz klientu vajadzībām fokusēts birojs, kurš pastāvīgi meklē jaunas attīstības iespējas un labākos klientu apkalpošanas veidus, tāpēc mēs viegli radām kopīgu valodu par biroju darbības pamatprincipiem un mūsu sadarbības modeli. Esam priecīgi pievienoties vienam no Baltijā visstraujāk augošajiem advokātu birojiem un kopā esam gatavi nodrošināt saviem klientiem labāko iespējamo juridisko atbalstu to biznesa ieceru īstenošanai” – uzsvēra Minskas biroja vadošais partneris Ilja Latīševs (Ilya Latyshev).

[Atpakaļ uz sākumu](#)

- Ja Jums ir kolēģi, kuri arī vēlas saņemt mūsu ziņu jaunumus, atbildiet uz šo e-pastu, priekšmeta ailē pēc nosaukuma „Tiesu prakses jaunumi” ierakstot vārdu „**KOLĒĢIS**”, kā arī norādot viņa/viņas kontaktinformāciju (vārdu un e-pasta adresi).
- Ja turpmāk nevēlaties saņemt mūsu ziņu jaunumus, atbildiet uz šo e-pastu, priekšmeta ailē pēc nosaukuma „Tiesu prakses jaunumi” ierakstot „**ATTEIKTIES**”.

ZAB RAIDLA LEJIŅŠ & NORCOUX

K. Valdemāra iela 20, Rīga, LV 1010

Tel: +371 67240 689

www.rln.lv

Šī ziņu vēstule ir ZAB RAIDLA LEJIŅŠ & NORCOUX publikācija un nav uzskatāma par juridisku padomu vai juridisku atzinumu par jebkādiem tajā minētiem faktiem vai apstākļiem. Mēs esam pielikuši pūles, lai apkopotu un sagatavotu ziņu vēstulē pieejamo informāciju, taču mēs negarantējam informācijas pareizību, pilnību vai aktualitāti. Ziņu vēstules saturs paredzēts vispārīgai informācijai, un mēs iesakām konsultēties ar juristu par Jums aktuālu konkrētu situāciju, precizējot Jūs interesējošos juridiskos jautājumus.